

זה הדבר

زوهدبرخ ZO HADEREKH

גיליון 5, 31 בינואר 2018

לגרש את המגרשים

ממשלת ישראל זוממת לשלוח רבבות מבקשי מקלט לסכנת מוות
תוך ביצוע עסקות מפוקפקות עם ממשלת רואנדה

הצילו! HELP

הגירוש הזה הורג

מתוך כמעט 65,000 מבקשי מקלט שנכנסו אליה עד אטימת הגבול ב-2012, נשארו בישראל פחות מ-40,000. יותר מ-90% מהם – אזרחי אריתריאה וסודאן. אפילו בית המשפט העליון מצא כי מחוץ לישראל מוכרים אזרחי אריתריאה וסודאן כפליטים בשיעורים של 82% (אריתראים) ו-68% (סודאנים). בישראל, לעומת זאת, הוכר פחות מאחוז בודד מהם כפליטים: רק 11 בני אדם.

גירוש הפליטים ושליחתם בניגוד לרצונם לרואנדה הם פשע שחייבים למנוע אותו. זהו פשע המשתווה לסחר בבני אדם ולסיכון חייהם.

תוך זריעת שנאה ופאניקה, מטפחת ממשלת נתניהו ניגוד הקיים לכאורה בין תושבי השכונות בדרום תל-אביב לבין הפליטים שנדחפו לגור בהן. יכלו לשמש השקעה בשיפור התשתיות והשירותים בשכונות אלה לטובת כל תושביהן.

נוכח הזעם הגובר בקרב חוגים רבים בישראל על ההחלטה לגרש אלפי פליטים לקיום רעוע ואפילו למוות, הוציאה ממשלת נתניהו קלף נוסף מהכובע: היא הכריזה השבוע, כי על כל שני פליטים שיגורשו, היא תתיר העסקת פועל פלסטיני. אך החוגים בעלי המצפון לא יקנו סחורת שנאה זו, המציבה אלה מול אלה פועלים קשי יום המבקשים להתפרנס ולו בעבודות קשות ובשכר נמוך.

את האטומים והרשעים המאיישים את ממשלת ישראל, החותרים לגזור קופון על חשבונם של עשרות אלפים שנמלטו כדי להציל את חייהם – יש לגרש מתפקידם, ועדיף מוקדם ככל האפשר.

כאשר הכחישה ממשלת פולין את חלקה של האומה הפולנית בשואה – דבר הראוי לכל גינוי – התקוממה ממשלת ישראל, לפחות למראית עין.

אך קו אחד מחבר בין גירוש הפליטים מאפריקה לבין שכתוב ההיסטוריה בפולין והכחשת הנכבה בישראל. במשרד החוץ זימנו את סגן השגריר הפולני לשיחת נזיפה, אך ברגע האמת אנשי המשרד ישתפו פעולה עם מנהיגים אחרים המשכתבים היסטוריה עקובה מדם. אלפי

דולרים שמשלמת ממשלת ישראל על כל פליט שנשלח אל מותו או ייסוריו הם אמנם שוחד לנשיא פול קגאמה, אך הם אינם הופכים גירוש למערך ל"קליטת" המגורשים ברואנדה. ההיסטוריה אינה משוכתבת רק מעבר לים, כי אם גם כאן, בבית. שום ממשלה בישראל לא הכירה בפשעי הנכבה ובזכות השיבה ולא יישמה את החלטות האו"ם בעניין הפליטים הפלסטינים. זאת למרות שלא ייכון הסכם שלום בין ישראל לפלסטינים בלי הכרה בעוול ההיסטורי ותיקונו. יתר על כן, מאז 2011 אזכור אסון הנכבה שחוה העם הפלסטיני בהקשר של יום העצמאות – אסור בחוק.

לשמחתו הרבה של הימין הישראלי, הקפיא ממשל טראמפ (16.1) את תמיכתו באונר"א, סוכנות הסיוע של האו"ם לפליטים פלסטינים. הממשלה לימדה את הציבור הישראלי לגלות אדישות ביחס לפליטים, לסבלם ולאסונם. מאז החלטת האו"ם 194 (1948) לא הוכרה הפליטות הפלסטינית בידי אף ממשלה ישראלית, וזכות השיבה הפכה בישראל מילה גסה.

פליט, לפי אמנת האו"ם, הוא מי שצפוי לרדיפה עקב דתו, מוצאו, לאומו, דעתו הפוליטית, זהותו המינית או השתייכותו לקבוצה חברתית מסוימת. מאחר שישראל חתומה על האמנה בעניין מעמד הפליטים משנת 1945, זו מחייבת את משרד הפנים ואת רשות האוכלוסין וההגירה הכפופה לו. אלא שממשלת ישראל מתעלמת מהוראות האמנה ומשתהה שנים בבדיקת בקשות מקלט המונחות על שולחנה.

אז למה לקנות?

"גלקסי 8 – יותר ממה שאתם צריכים!"

(מודעת רחוב של חברת סמסונג)

מכתבים למערכת

עיריית באר-שבע נגד הדמוקרטיה

סחר בנשק – אחד העיסוקים הבעייתיים ביותר מבחינה מוסרית. כאשר מתברר שסוחרי נשק מכרו נשק למשטר שביצע ג'נוסייד, או למשטר שמפר זכויות-אדם באופן שיטתי – הדבר חמור אף יותר. סוחרי הנשק הופכים שותפים לפשע.

אנחנו, היהודים, נושאים בזיכרונו את אימת השואה. אנו מאשימים את העולם משום ששתק ולא נקף אצבע כדי להפסיק את תעשיית המוות הנאצית. אנחנו מגנים את המדינות שסגרו את גבולותיהן בפני פליטים יהודים שהצליחו להימלט מידי הנאצים. אנו דורשים ממדינות העולם להביא בחשבון שיקולים מוסריים בבואן לקבוע מדיניות. אחרת, מה התוקף להאשמות כלפי העולם ששתק?

והנה, מתחזקות השמועות המטרידות כי מדינת ישראל לא רק שותקת כאשר מתבצע רצח עם במדינה כלשהי, אלא היא זו שמוכרת נשק למבצעי הטבח! קמו ישראלים מן השורה והחלו פועלים נגד מכירת נשק למשטרים המבצעים פשעים נגד האנושות. חובתנו לתת תוקף להאשמות שלנו נגד העולם ששתק ולעמוד באמות המידה המצופות.

בימין הישראלי, ישנם אנשים וארגונים שהחליטו להילחם במרכיב מהותי של הדמוקרטיה: חופש הדיבור והמחאה, כאשר אלה בשימוש בצד השמאלי של המפה. הימין מנסה למנוע מארגוני שמאל להופיע במקומות ציבוריים בישראל ולהשמיע את דבריהם.

חטא נורא חטאה העמותה "הפורום לדו-קיום בנגב ולשוויון אזרחי": מרכזי הפורום אפשרו למנסים למחוק את החרפה של מכירת נשק ישראלי למשטרים המבצעים פשעים נגד האנושות להופיע במועדון היהודי-ערבי "מולתקא-מפגש". מיד התגייסו סותמי הפיות הסדרתיים כדי למנוע את השערורייה. פעילי הימין פנו לח"כים ולראש עיריית באר-שבע רוביק דנילוביץ' (איש מפלגת העבודה) כדי שאלה ימנעו את המעשה הנורא.

הפורום לדו-קיום בנגב קיבל לפעילותו מקלט עירוני של עיריית באר-שבע. לפי אותם אנשי ימין, העמותה פועלת נגד מדינת ישראל, כאשר היא נותנת במה ל"בוגדים" הנאבקים על דמותה המוסרית של ישראל.

אני מבין את אנשי הימין הנלחמים בדמוקרטיה. האחרונה מקשה עליהם בהשגת מטרותיהם. אינני מבין את ראש עיריית באר-שבע רוביק דנילוביץ' הנופל ברשתם של אנשי הימין, מצטרף למאבקם נגד הדמוקרטיה, ופועל לסגירת המועדון היהודי-ערבי היחיד בבאר-שבע. לזה יש להתנגד בתוקף.

עמוס גבירץ

קיבוץ שפיים

אפשר לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-לפו 6126102

דברים בשם אומרם

נתניהו נאמן למולדתו, ארה"ב

"ראש הממשלה בנימין נתניהו אמר בנאום בכנסת לרגל ביקורו של סגן נשיא ארצות הברית מייק פנס כי 'אין תחליף להנהגה האמריקנית בנושא הובלת תהליך השלום'."

(חדשות תאגיד השידור "כאן", 22.1)

תנו לגבר גולדסטאר!

"יש מקצועות ותפקידים לגברים ויש מקצועות ותפקידים לנשים. כך הקב"ה ברא את העולם וכך טוב. אוי ואבוי אם נשים יהפכו לגברים. העולם חייב את הדמויות הגבריות והנשיות."

(ח"כ בצלאל סמוטריץ', רשת ב', 17.1)

ההנעשה במדינה ה-51 / א'

"פשיטת FBI ברמת גן: נאספו מסמכים במשרדי חברה לאופציות בינאריות."

("דה מורקר", 15.1)

ההנעשה במדינה ה-51 / ב'

"נציגים מחברות בינלאומיות גדולות מתריעים כי רפורמת המס של טראמפ צפויה לפגוע בשוק המקומי, אלא אם יבוצעו התאמות בתנאי המס בישראל. הרפורמה כוללת את הפחתת מס החברות האמריקאית לשיעור נמוך מהמס המקביל בישראל. בשבוע שעבר נפגשו נציגים מחברות הייטק ותעשייה גדולות הפועלות בישראל ומחוצה לה עם נציגים מהממשלה כדי לדון ברפורמה. בין השאר, מדובר בנציגי אינטל, מיקרוסופט, טבע, צ'ק-פוינט, כיל וסייברארק."

("כלכליסט", 16.1)

איראן זה כאן

"מרחיבים את הגיור הצבאי: במטרה להגדיל משמעותית את מספר החיילים והחיילות שמתגייסים במסגרת הצבא מדי שנה, הוסיף צה"ל בחודשים האחרונים קורסים נוספים לגיור ושינה את המתכונת שלהם. בצה"ל מעריכים כי השנה תחול עלייה במספר המתגייסים במסגרת הצבא. קורסי הגיור בצה"ל החלו בשנת 2001. בעבר התנגדה הרבנות הראשית להליכי הגיור הצבאיים מכיוון שהם נחשבים למקלים וקצרים יותר בהשוואה להליכי הגיור האזרחי. אך למרות הקשיים וההתנגדויות שהיו לכך בעבר, בשבועות הקרובים יציינו בצה"ל אבן דרך משמעותית בפרויקט, עם השלמת ההליך – המתגיייר ה-10,000."

("ישראל היום", 16.1)

קפיטליזם אחראי

"יש לנו רק אחריות אחת כמשקיעים: למקסם תשואה ללקוחות שלנו. זה הכל. זה אומר שאנחנו יכולים להגיד לחברה לפטר 5,000 עובדים מחר, ואם זה ממקסם רווחים לחברה – אז עשינו משהו טוב. אנחנו גם יכולים להגיד לחברה הזאת לעשות משהו שהוא אולי גרוע לסביבה."

(לארי פינק, מנכ"ל חברת ההשקעות בלאקרוק, "דה מורקר", 19.1)

גירוש הפליטים כשאלה מעמדית

נוסף לעצומות וליוזמות האנטי-גזעניות, וכמשקל נגד לבעלי המסעדות ובתי הקפה, יש לגייס גם את העבודה המאורגנת למערכה

פליט, עובד ניקיון, נעצר בתל-אביב (צילום: אורן זיו/אקטיבסטילס)

לקדם את הסולידריות עם הפליטים, עלינו לגייס את האיגודים המקצועיים, ובראשם ההסתדרות, למערכה נגד הגירוש. אבל יש גם לגייס את העובדים הפליטים ומבקשי המקלט לחברות בהסתדרות.

במדינות קפיטליסטיות אחרות, נודע תפקיד מרכזי לאיגודים במאבק נגד המדיניות הגזענית והנצלנית של הממשלות. בצרפת, הקונפדרציה הכללית של העובדים (CGT) פועלת נמרצות בהגנה על מהגרי עבודה ופליטים, בייחוד בענפי ההסעדה והבניין. פעיליה מגייסים את העובדים, מקימים יחד עמם ועדים ואף שובתים למען זכויותיהם בשוק העבודה בצד הזכות לקבל מעמד חוקי.

גם כבאה"ב פתחו האיגודים במבצע נרחב לגייס עובדים חסרי מעמד חוקי לשרותיהם. לא רק כנסיות ובתי כנסת, כי אם גם האיגודים מעניקים מקומות מסתור לעובדים הנרדפים בידי השלטונות במסגרת מדיניות הגירוש של ממשל טראמפ. היוזמה לארגן ולהתארגן במסגרת ארגוני עובדים היא תולדה של גישה אינטרנציונליסטית. פילוג מעמד העובדים בין "אזרחים" לבין "לא-אזרחים" מגביר את הניצול של כולם, העומדים בתחרות אלה מול אלה על השכר והעבודה, לשמחת המעסיקים. מאז הכיבוש ב-1967, מדיניות זו של הפרד ומשול הביאה רק להורדת השכר היחסי בענפי המשק הקפיטליסטי עתירי העבודה (כגון הבנייה) ולהפרה בוטה ונמשכת של חוקי העבודה, בצד הגברת המגמה של היעדר התאגדות מקצועית.

שילובם של מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט תגרום להיחלשות האידיאולוגיה הציניית הדוגלת ב"עליונות האדם היהודי". כאשר העובדים נפגשים במקום העבודה על בסיס שוויוני ותוך הגנה על האינטרסים המיידים המשותפים להם כשכירים, כל הדעות הקדומות מתנפצות. כך אפשר יהיה ליצור בסיס רעיוני אחר, של שוויון ועתיד משותף.

אפרים דויד

תכנית ממשלת הימין לגרש רבבות מבקשי מקלט אפריקאים, ביניהם המתגוררים בארץ יותר מעשור, נתקלת בהתנגדות גוברת. זו עוד אחת מהחזיתות שפתחה ממשלת הימין, תוך שימוש בדמגוגיה הפשיסטית המוכרת עוד משנות ה-30 של המאה שעברה: לשסות עניים בעניים ועובדים בעובדים. בכך, אין ישראל שונה ממדינות בהן שולט כעת הימין הניאו-פשיסטי, כגון אוסטריה או הונגריה. אחד בעקבות השני, מתקוממים אזרחים זועמים, כיחידים וקבוצות, נגד החלטה הממשלה.

מפגשים של מאות אזרחים המוכנים לפעול נגד הגירוש שיזמה תנועת עומדים ביחד בתל-אביב ובירושלים בשבוע שעבר (24.1) היו רק עדות אחת לכך. פסיכולוגים, רבנים, אקדמאים וסטודנטים, קולנוענים, סופרים, מנהלי בתי הספר, ניצולי שואה, אוצרים, רופאים ואנשי צוותי רפואה, מוסיקאים ומלחינים, אדריכלים, אנשי סביבה, תלמידי תיכון, טייסים וצוותי אוויר, עיתונאים, משפטנים, סטודנטים ואף חיילים וקצינים במילואים פרסמו עצומות נגד הגירוש.

ומי לא בא?

מדי יום מצטרפת קבוצה מאורגנת נוספת המביעה את זעמה נוכח האטימות והגזענות של השלטון. יחד עם זאת, במישור הפוליטי-מפלגתי, רק חד"ש-מק"י ומרצ נרתמו למערכה.

נעדרים מההתנגדות גם ארגוני עובדים, שאך טבעי שיצטרפו למאבק זה: הסתדרות הרופאים, ארגון המורים, איגוד העובדים הסוציאליים, ארגון המורים. הרי חברי ארגונים אלה פוגשים כמעט מדי יום את הפליטים וילדיהם. ובראש רשימת הנעדרים – ההסתדרות, ארגון העובדים הגדול בישראל. זאת, חרף העובדה שרוב רובם של הפליטים ומבקשי המקלט נמנים עם מעמד העובדים. אפשר למצוא אותם במסעדות, במחלקות התברואה של העיריות, בדוכנים בשווקים, באתרי הבנייה. אין לשכוח שבניגוד לארצות אחרות, הם אינם מקבלים כלל תמיכה ממשלתית ורובם המכריע אף אינו מוכר כפליטים הזכאים לזכויות כלשהן. על מנת להתקיים, נאלצים מבקשי המקלט למצוא מקום עבודה מהר ככל האפשר.

פליטים מנוצלים היטב

עובדי בניין שמקורם באריתריאה ובסודאן שילמו מחיר יקר בתאונות העבודה התכופות בעף הבנייה. בעשור האחרון מבקשי מקלט רבים מוצאים את מותם במקומות עבודתם באתרי הבנייה בצד ישראלים, פלסטינים, סינים ואוקראינים. ניצול מחפיר הוא סימן ההיכר של העובדים הפליטים. לרוב, שכר המקסימום עבורם הוא שכר המינימום הרשמי. התגייסות המסעונים בשנה שעברה נגד חוק הפיקדון, כמו גם מכתבם של כמאה בעלי מסעדות וברים בשבוע שעבר (25.1) לרה"מ בדרישה לעצור את הגירוש - אין לה דבר עם שיפור מעמדם. היה זה ביטוי לרצון המעסיקים להמשיך בהעסקת כוח עבודה שאין זול ממנו במשק הישראלי.

המאבק נגד הגירוש התנהל עד כה במישור הדמוקרטי והאנטי-גזעני. חיוני לנקוט קו נוסף, קו מעמדי. על מנת

אקדמאים יפגינו באריאל:

המועצה המספחת להשכלה גבוהה

ועדת החינוך של הכנסת אישרה בשבוע שעבר (24.1) בקריאה ראשונה את הצעת החוק של ח"כ שולי מועלם (הבית היהודי) ויו"ר הוועדה ח"כ יעקב מרגי (ש"ס) להרחיב את חוק המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה), כך שיחול גם על המוסדות להשכלה גבוהה בהתנחלויות בשטחים הפלסטיניים הכבושים. הצעת החוק עברה בקריאה ראשונה ביום שלישי (30.1) לפנות בוקר. ביום שישי (2.2) בשעה 10:00 תתקיים הפגנה של קבוצת אקדמאים מול אוניברסיטת אריאל נגד ההכרה והסיפוח הזוהל.

בדברי ההסבר לחוק נכתב, כי המועצה להשכלה גבוהה אינה רשאית כיום להפעיל את סמכויותיה הסטטוטוריות באזורים שבהם לא הוחל המשפט והמנהל של מדינת ישראל, ובכלל זה בגדה המערבית, ועל כן הוקמה מועצה נוספת להשכלה גבוהה בצד זו הפועלת בתוך ישראל, שסמכויותיה מעוגנות בצווים של מפקד כוחות צה"ל באזור.

שמונה מחברי הוועדה הצביעו בעד הצעת החוק: יהודה גליק, דוד ביטן, בני בגין (הליכוד), אכרם חסון (כולנו), מאיר כהן (יש עתיד), שולי מועלם (הבית היהודי), יעקב מרגי (ש"ס) ואורי מקלב (יהדות התורה).

חמישה התנגדו: יוסף אל-עטאונה (חד"ש), הרשימה המשותפת), חנין זועבי (בל"ד, הרשימה המשותפת), מסעוד ע'נאים (רע"ם, הרשימה המשותפת), יוסי יונה ואיל בן ראובן (המחנה הציוני).

ח"כ יוסף עטאונה (חד"ש, הרשימה המשותפת) הביע בדיון את התנגדותו לסיפוח האוניברסיטה באריאל: "מאחורי הצעת החוק הזו ניצבת אידיאולוגיה מסוכנת שמצטרפת להחלטה שקיבל לפני שבועות מספר מרכז הליכוד להחיל את החוק הישראלי בשטחים הכבושים".

עטאונה הוסיף: "אנחנו מתנגדים בתוקף לכך, כי את הכיבוש יש לסיים. חי כאן עם פלסטיני ששמורה לו הזכות למדינה עצמאית".

המחאה באשדוד ממשיכה להכות גלים

ח"כ דב חנין (חד"ש, הרשימה המשותפת) הגיש בשבוע שעבר (22.1) בקשה לקיים דיון במליאת הכנסת בעניין החלטת ראש עיריית אשדוד יחיאל לסרי לסגור חנויות בשבת ולהטיל קנסות על בעלי העסקים שיבחרו לפתוח את חנויותיהם. אל בקשתו הצטרפה ח"כ קסניה סבטלובה (המחנה הציוני).

נשיאות הכנסת דחתה את הבקשה בטענה שאין צורך "ללבות את האש" סביב סוגיות השבת.

ח"כ סבטלובה לא ויתרה וערערה על ההחלטה. ועדת הכנסת בראשות ח"כ מיקי זוהר (הליכוד) דחתה את הערעור (24.1).

ח"כ ג'בארין: ועדת חקירה על מעמד המיעוט הערבי

בדיון מיוחד שקיימה בשבוע שעבר (24.1) הוועדה לזכויות אדם בפרלמנט האירופי, הציג ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת) נתונים על מדיניות האפליה וההדרה שנוקטת ממשלת ישראל כלפי האזרחים הערבים. ח"כ ג'בארין התייחס באריכות לאפליה בתעסוקה, בדיוור ובחינוך, וכן הדגיש את האפליה הקיימת בחקיקה השוללת מהמיעוט הערבי זכויות אזרחיות, פוליטיות ולאומיות. ח"כ ג'בארין אמר על בימת האיחוד האירופי, כי "בנותנה עדיפות בחוקיה לאזרחיה היהודים, אין מקום לתפוש את מדינת ישראל כדמוקרטיה".

בתגובה, אמר ראש השב"כ לשעבר, ח"כ יעקב פרי (יש עתיד), שהוזמן להתעמת עם ג'בארין במסגרת הדיון המיוחד, כי "ישראל היא גן עדן" בהשוואה למדינות אחרות במזרח התיכון. ח"כ ג'בארין השיב: "אם ישראל היא אכן גן עדן, ואני לא חושב כך, אזי זה גן עדן ליהודים בלבד".

בסוף הדיון קרא ח"כ ג'בארין לאיחוד האירופי להקים ועדה שתחקור את מעמד המיעוט הערבי בישראל ותפעיל לחץ על ממשלת ישראל, כדי שזו תבטיח שוויון מלא לפי מחויבותה בהסכמי שיתוף הפעולה עם האיחוד האירופי.

ממשלת פולין מתכחשת לעבר

הבית התחתון של הפרלמנט הפולני אישר בשבוע שעבר (26.1) חוק, שלפיו אמירות שיש בהן הטלת אחריות לפשעי הנאצים על המדינה הפולנית הן פשע שעונשו עד שלוש שנות מאסר. יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש), מסר בתגובה (28.1), כי חוק זה מביש ומסוכן. עודה הוסיף: "הכחשת שואה היא הכשרה של הרגעים האפלים ביותר בהיסטוריה. רק הכרה עמוקה בעוולות העבר היא ערובה לקדושת החיים בעתיד".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ישראל והאוונגליסטים

סגן הנשיא פנס ויור הכנסת אדלשטיין (צילום: הכנסת)

אך דעכה בתקופת קלינטון. בתקופת הנשיא בוש התמסד הקשר בין האונגליסטים לבין הבית הלבן. בתקופת אובמה, התייצבו האונגליסטים נגדו כמעט בכל הזדמנות אפשרית.

היחסים עם האונגליסטים התחממו בתקופת נתניהו, שפיתח קשרים עם מנהיגים אונגליסטים רבים, למשל עם המטיף ג'ון היגי (Hagee). היגי אף הקים את הארגון נוצרים מאוחדים למען ישראל (CUFI), שדולה בה חברים כשני מיליון איש. לשדולה זו יש סניף בכנסת ישראל, המממן נסיעות של ח"כים (לא רק מהימין) ברחבי העולם. היגי טען בעבר כי היטלר פעל בשליחות האל כדי לכנס את היהודים בישראל, וכי השואה אירעה בעקבות התכחשות היהודים לאל האמתי. נתניהו כינה את היגי ותומכיו "ידידי ישראל הטובים ביותר". פט רוברטסון, מנהיג אונגליסטי אחר, איל תקשורת וידידו הקרוב של שלדון אדלסון, טען כי מותם של אריאל שרון ויצחק רבין היה עונש על ניסיונם למסור את אדמות האל. נתניהו שילב את השדולות האונגליסטיות במלחמתו נגד הסכם הגרעין, קשר שתורגם גם בהופעתו של נתניהו בבית הנבחרים האמריקאי. במישור הרעיוני, מחבר ביניהם המקום המרכזי שתופשות ירושלים והשאיפה לבנות מחדש את המקדש בחזון האפוקליפטי של המשחיתים היהודים והנוצרים כאחד. מעורבות האונגליסטים בסכסוך מתבטאת בתמיכה כספית עצומה בהתנחלויות, בעמותות הימין ובתנועות הר הבית והמקדש, ובהפעלת שדולה אדירה בווינגטון במטרה לסכל כל פשרה מדינית. באמצעות הקשר עם האונגליסטים, יצר נתניהו בסיס תמיכה רב אמצעים לימין העמוק בישראל במעין מסלול העוקף את השדולה היהודית (איפא"ק).

בטווח הארוך, לעומת זאת, יוצר נתניהו פילוג בארה"ב בעניין ישראל, נושא שהיה קונצנזוס בין-מפלגתי בארה"ב. הקשר עם האונגליסטים מפלג גם את הקהילה היהודית בארה"ב, שברובה סולדת מהימין האמריקאי ומטראמפ עצמו.

מואת אבישי ארליך

בעקבות ביקורו בישראל של סגן נשיא ארה"ב מייק פנס הודקו הקשרים בין האונגליסטים לבין הימין המשיחי והמתנחלי בישראל. מי הם האונגליסטים ומה כוחם? מה עמדותיהם הפוליטיות? מה יחסם לישראל ולפלסטינים? כיצד נוצרה הברית בינם לבין הימין בישראל? כיצד הם פועלים בארץ, ואיך הם משפיעים בפוליטיקה האמריקאית?

האוונגליזם היא תנועה נוצרית פרוטסטנטית עולמית, שמאמיניה נמנים עם קהילות שונות. לתנועה דתית זו שיעור הצמיחה הגבוה ביותר בעולם: כיום ישנם בעולם כ-300 מיליון אונגליסטים. כ-17% מאוכלוסיית דרום אמריקה וכ-18% מאוכלוסיית אפריקה הם אונגליסטים. מרכז התנועה הוא בצפון אמריקה, שבה שוכנים כ-90 מיליון אונגליסטים (26% מאוכלוסיית ארה"ב).

בארה"ב, הרוב המכריע של האונגליסטים הם לבנים, בעלי השכלה והכנסה נמוכות ובינוניות. ריכוזם הגאוגרפי העיקרי הוא במדינות "חגורת התנ"ך" (Bible Belt) בדרום ובמערב התיכון של ארה"ב. האונגליסטים הם שמרנים: מדגישים את ערכי הבית והמשפחה הפטריארכליים, מתנגדים ללימודי אבולוציה, להפלות ולזכויות להט"ב. 81% מהם הצביעו בעד דונלד טראמפ לנשיאות ארה"ב.

לדתיות האונגליסטית כמה מאפיינים מרכזיים: אמונה בגילוי אישי של ישו, וכתוצאה מכך תהליך של "המרה", קרי היוולדות רוחנית מחדש; אמונה בסמכות המוחלטת של כתיבי הקודש, באי האפשרות שתתגלה בהם טעות וביכולת של היחיד להבינם; השגת כפרה וגאולה אישית באמצעות האמונה במוותו ובתחייתו של ישו; אקטיביזם חברתי והתנדבות בארגונים וברשתות פרה-כנסייתיים לשם הפצת הבשורה.

בקרב רבים מהאוונגליסטים רווחת האמונה כי העולם עומד בפני אפוקליפסה, מאורעות כבישים שישומו קץ לעולם הזה. האונגליסטים מאמינים כי היהודים נותרו העם הנבחר גם לאחר ייסוד הנצרות. לפיכך, שיבת היהודים לארצם, יישוב ארץ הקודש ובניית המקדש השלישי בירושלים הם תנאי הכרחי לשובו של ישו. לפני בואו של ישו, כך מאמינים האונגליסטים, תתרחש מלחמת גוג ומגוג בין כוחות האור לבין כוחות האנטי-כריסט (המוסלמים). במלחמה זו יגוועו מרבית היהודים והמוסלמים, מלבד אלה שישכמו להתנצר.

הקשר בין האונגליסטים לבין הימין בישראל נוצר עוד בתקופת הנשיא קרט, שממשלו תמך בהקמת מדינה פלסטינית. רה"מ דאז, מנחם בגין, יזם את חקיקתו של חוק היסוד "ירושלים בירת ישראל" (1980), ובעקבות כך העתיקו 13 שגרירות את משכנן אל מחוץ לעיר. בגין יצר קשרים עם מטיף הטלוויזיה האונגליסטי ג'רי פלוול, וישראל תרמה כספים להבאת אלפי אונגליסטים לירושלים לרגל חג הסוכות הנוצרי. פלוול פתח בירושלים סניף של "השגרירות הנוצרית הבינלאומית" (ICEJ). ההשפעה הפוליטית של האונגליסטים גברה בימי הנשיא רייגן, שהגדיר עצמו נוצרי שנולד מחדש,

מהי מטרת המתקפה הטורקית?

הכוחות הקרקעיים הטוריים לא מתקדמים כפי שהם ציפו במחוז הכורדי. לעומת זאת חיל האוויר הטורקי מפציץ ללא הרף את הערים והכפרים.

הרושם הוא שטורקיה מעוניינת להכריח את כל תושבי האזור, הכורדים ובני העדות האחרות. אך המחוז למוד ניסיון מאז החלה מלחמת האזרחים, ויודע כיצד להתמודד עם התקפות מסוגים שונים.

לטורקים יש תמיכה גם מגורמים מקומיים?

כן, יש להם תמיכה של הג'יאיהדיסטים מג'בהת אל-נוסרה (כיום – פתח אל-שם). דרך אגב, הם שינו את שמם בלחץ טורקי, בניסיון להלבין את אופיים הפונדמנטליסטי.

הכוחות האסלאמיסטיים מוצבים דרומית לעפרין, אך הלוחמות והלוחמים של היחידות הכורדיות מתמודדים עמם בהצלחה. אזור עפרין מותקף עכשיו מהדרום, מהצפון ומהמזרח.

כיצד מתמודדים הלוחמים מול האיום הגובר?

הלוחמות והלוחמים התכוננו לפלישה מבעוד מועד. לפי הדיווחים שאני מקבל מהשטח, היחידות הכורדיות מצליחות להתגבר על הכוחות הפולשים, גם באמצעות תותחים. צבא טורקיה לא הצליח, לעת עתה, ליצור את 'אזור הביטחון' שהוא חפץ בו.

שטח הלחימה הוא הררי וכוחות הגרילה הכורדיים רגילים לפעול בו. לפיכך, הטורקים משתמשים בעיקר במטוסים.

המעצמות הגדולות מתערבות בנעשה סוריה זה

שנים. איך הן גיבו לפלישה הטורקית?

המעצמות חילקו ביניהן זה מכבר את אזורי ההשפעה. לפי הסיכום בין ארה"ב לרוסיה, כל השטחים שמזרחית לנהר הפרת הם תחת שליטה אמריקאית, ומערבה לנהר – בשליטה רוסית. מחוז עפרין הוא באזור ההשפעה הרוסי. לכן, על מנת שטורקיה תוכל לפעול באזור, נדרשת הסכמתה המוקדמת של רוסיה.

אנחנו סבורים שמשטרו של ולדימיר פוטין משתף פעולה עם הרווח הטורקי ארדואן במתקפה העלולה לחולל אי-יציבות בכל האזור.

ומה עמדתו של משטר אסד ביחס למתקפה?

מילולית, המשטר מתנגד נחרצות לניסיון לכבוש חלקים משטחה הריבוני של סוריה. המשטר גם הבטיח ששום מטוס זר לא יחדור לשטחה האווירי של סוריה. אך בפועל חיל האוויר הטורקי פועל ללא הפרעה בתחום האווירי של סוריה. מדוע? המשטר לא מסר כל הסבר לכך.

ובעולם? האם נשמעו תגובות מעודדות?

פנינו למוסדות האו"ם וקיוונו שמדינות נוספות יצטרפו ליוזמה שלנו: להוציא את הכוחות הטורקיים מצפון סוריה ולהפסיק את ההפצצות.

דובר ממשלת בריטניה, למשל, הגיב ואמר כי "טורקיה מגנה על האינטרסים הלאומיים שלה". אך במדינות רבות הסולידריות העממית עמנו גוברת. נערכו הפגנות גדולות בעשרות מדינות: בכל מדינות אירופה, באוסטרליה, בארה"ב ואף ביפן. גם בתוך טורקיה גוברים הקולות המתנגדים לפלישה, ביניהם של מפלגת העמים הדמוקרטית והמפלגה הקומוניסטית הסובלות בשל כך רדיפות פוליטיות מצד המשטר.

לוחמת כורדית בצפון סוריה (צילום: הומניטה)

הפלישה הטורקית לסוריה וההתנגדות הכורדית

כוחות קרקעיים של צבא טורקיה פלשו בשבוע שעבר (21.1) למובלעת הכורדית בצפון סוריה. לפי הדיווחים, ניסו החיילים להתקדם למחוז עפרין. זאת, יממה לאחר שפתחה טורקיה בתקיפת אוויריות ובירי ארטילרי על המיליציות הכורדיות באזור.

הרשויות הכורדיות בצפון-מזרח סוריה הכריזו על גיוס כללי על מנת להגן על מחוז עפרין עם תחילת המבצע הצבאי המכונה "ענף זית". "אנחנו קוראים לכל אנשינו להגן על עפרין ועל גאותה", נמסר בהודעה מטעם הרשויות.

כתב העיתון "הומניטה" ראיין את אג'יט פולאט, האחראי בצרפת על קשרי החוץ של הכוחות הכורדיים בסוריה. פולאט נמצא בקשר רציף עם הכוחות הלוחמים בצפון סוריה

הקומוניסטים בטורקיה נגד הפלישה

הקומוניסטים הטורקים פתחו בשבוע שעבר במערכה נגד פלישת הצבא למחוז הכורדי בסוריה. משטרת טורקיה עצרה כ-200 פעילים בגין הפצת "חומרי הסתה נגד צבא טורקיה" ברשתות החברתיות וברחובות הערים. מרבית המעצרים התבצעו במחוז איזמיר שבמערב המדינה. בין העצורים - פעילים קומוניסטים ופוליטיקאי כורדי-טורקי שהפיצו את מנשר המפלגה נגד הפלישה.

המפלגה הקומוניסטית הטורקית סבורה, כי הפלישה משרתת נאמנה את האינטרסים של האימפריאליזם המבקש לפורר את סוריה. "סוריה חייבת להשתחרר מהתערבות המעצמות האימפריאליסטיות, ממשרתיהן ומהמשטרים הפונדמנטליסטיים באזור", נכתב בהודעת המפלגה.

"סוריה הופכת מגרש הדמים של המעצמות האזוריות, הקטנות והגדולות. לפלישה לסוריה אין דבר עם האינטרס הלאומי או הביטחון של טורקיה. ארדואן עצמו מנמק את הפלישה ברצונו 'להתפלל במסגד בדמשק'. יש לשחרר את עמנו מהדמגוגיה הלאומנית של המשטר".

סיפור רפאים: מפחיד כמה שזה רדוד

שפה קולנועית מחוכמת לא מעלימה בעיות עמוקות בסרט שזכה בביקורות מהללות

מאת דורית גרסטנפלד

אחד, שבו הגיבורה אוכלת לאיטה פאי ובסוף הסצנה מקיאה: "במהלך אמיץ שמסתכן בניכור הצופים [...] זהו אחד ממספר רגעים שבו 'סיפור רפאים' הופך כל ציפייה על פיה" (אריק קון, "אינדי-ווייר").

הסצנה מנסה לשפוך אור על מצוקתה הנפשית של הגיבורה לאחר אבדן אהובה. זה אכן מראה נדיר בקולנוע האמריקאי, סצנה ארוכה כל כך המתרחשת בזמן אמת (ומראה שכיח יותר בריאליזם האירופי). אך הביקורות מתעלמות מכך שבדקות הרבות הללו חוזים הצופים באישה המצויה בבולמוס אכילה עקב מצבה הנפשי הרעוע, כלומר קלישאה אמריקאית מוכרת ונושנה. סצנה זו אף מסתיימת בהקאה הצפויה. שפה קולנועית אינה תנאי מספיק כדי להפוך סצנה שחוקה למעניינת. דומה כי לאורך כל הסרט משמשת השפה הקולנועית המתחכמת להענקת עומק מלאכותי לאמירות ריקות מתוכן.

בסצנה אחרת, נחשף מפורשות ההיגיון העומד מאחורי הסרט: היפי בגיל המעבר (וויל אולדהם) פוצח במונולוג על אודות משמעות הקיום ומזכיר בדבריו תמות רבות שעולות במהלך הסרט. הוא שואל על מקומו של האמן, כמי שמנסה להשאיר אחריו משמעות גדולה יותר מסך חלקיו. הבעיה בסצנה אינה רק אמירה מפורשת של המסר של הסרט, אלא גם הניסיון לנסח עמדה פילוסופית שהיא בסופו של דבר בנאלית עד מאוד ("מהי משמעות הקיום? אמנות, יצירה, הותרת חותם").

הסרט משאיר כמה חידות בלתי-פתורות בניסיון להוסיף לאמירות הבנאליות הללו נופך מסתורי ועמוק יותר. אולם השימוש במבנה חידתי בסרט שדן במשמעות הקיום - רידד אותו אפילו יותר.

ייתכן, שהסרטים העצמאיים בארה"ב הולכים בעקבות "טלוויזיית האיכות" האמריקאית. האחרונה משקיעה תקציבים גדלים והולכים בשחקני קולנוע, בתפאורה מרשימה ובצוותי צילום על מנת למתג את עצמה, על אף שהתכנים נותרים דלים למדי. ב"סיפור רפאים" התקציבים דלים דווקא במטרה לזכות באותו תו איכות מבוקש, והשפה הקולנועית פונה לחובבי הקולנוע האירופי לשם כך. בדומה ל"סדרות האיכות" האמריקאיות, נראה כי התכסים היה מוצלח מבחינת יוצרו: סרט באורך מלא, בו חזינו באדם עטוי סדין מחורר, נחשב בעיני רבים פואטי ומעניין.

בפסטיבל "אוטופיה", שנערך החודש הוצג בסנימטק הסרט העצמאי האמריקאי, שלא יופץ באופן מסחרי בארץ, "סיפור רפאים" (A Ghost Story) של הבמאי דייוויד לאורי. הסיפור מבוסס על תבנית של סיפור אימה "קלאסי": רוח רפאים נותרת כלואה בביתה מאחר שהיא קשורה בדייריו. ב"סיפור רפאים", רוח הרפאים (קייסי אפל) אינה מסוגלת להתרחק מהאהובה שעודה בחיים (רוני מארה). הסרט אף מקציץ את הדימוי הקלאסי, ומותיר את הגיבור בסדין הלבן שעטף את גופתו בחדר המתים, עם שני חורים עבור העיניים. ממש בדומה לתחפושת המוכרת בליל כל הקדושים האמריקאי. אך "סיפור רפאים" אינו סרט אימה פשוט, כי אם כזה בעל יומרות פילוסופיות המבקש לעסוק בקשר בין אמנות לבין זמן והיסטוריה, כפי שמרמזת כותרת המשנה שלו: "הכל סביב הזמן" (It's All About The Time).

לפיכך, במשך רוב הסרט עומדת רוח הרפאים בשתיקה ומתבוננת בשינויים בבית, לעתים בשוטים ארוכים וחסרי תנועה; לעתים באופן השובר את רצף הזמן הלינארי במכוון. הזמן חולף, נע קדימה ואחורה, עד לרגע שבו רוח הרפאים יכולה לעזוב ולנוח על משכבה בשלום.

הביקורות כבלוגים ובעיתונים בארה"ב היללו את הסרט. למשל, דייוויד רוני ("הוליווד רפורטר") הגדיר את הסרט כך: "הגות פואטית על זמן, זיכרון וקשר רוחני, הנשארת נאמנה לכותרתה".

כיאה לסרט דל תקציב, "סיפור רפאים" מפצה על היעדר האפקטים באמצעות משחק משוכח ותכנים מעוררי מחשבה. נוסף לכך, הסרט משתמש בשפה קולנועית השאולה מהקולנוע האירופי, לדוגמה אותם שוטים ארוכים וחסרי תנועה, במה שנראה כמגמה חדשה בקולנוע העצמאי האמריקאי. אפשר לראות זאת גם בסרטים נוספים, למשל "המפגש" (2016, דני ולינב) שמבקש לענות על שאלות פילוסופיות באמצעות שפה קולנועית אירופית ושבירה של מוסכמות בקולנוע האמריקאי.

ואולם, לא די בשימוש בשפה קולנועית השוברת מוסכמות (אשר בין כה וכה נשברו כבר באמצע המאה הקודמת) כדי לייצר סרטים עם אמירה פילוסופית מעניינת. הביקורות מהללות במיוחד סצנה ארוכה אשר מצולמת בשוט סטטי

לא שותקים לכיבוש

נכתב: "בין מבקשי המקלט הללו נמצאים גם ילדים רבים, שכמעט כל חייהם חיו כאן. ישראל היא המדינה היחידה שהם מכירים. במדינות אליהן יגורשו, הם ייכלאו בתנאים נוראיים וכל רכושם יילקח מהם".

כמו כן, 500 מרצות ומרצים שלחו השבוע (28.1) מכתב בקריאה לראשי האוניברסיטאות והמכללות בישראל לנקוט עמדה נגד גירוש הפליטים ומבקשי המקלט מישראל. יותר מ-500 אדריכלים חתמו על עצומה דומה. 35 שגרירים ודיפלומטים לשעבר חתמו על מכתב הקורא לנתניהו לבטל את רוע הגזרה, וכן 900 רופאים ואנשי צוותי רפואה חתמו. בשבוע הבא מתוכננות הפגנות בכל רחבי העולם מול שגרירויות רואנדה, אליה מיועדים הפליטים להיות מגורשים: בבריסל, בפריז, בלונדון, בברלין, במדריד, בבוסטון וביעדים נוספים.

אין כיבוש בלי אלימות. קמפיין הרשת של שוברים שתיקה לקראת הדוח החדש (צילום: אלעד מלכה)

בשבוע שעבר השיק הארגון שוברים שתיקה חוברת עדויות חדשה, "למה שברתי שתיקה". החוברת עוסקת בסיבות שבגללן בחרו מי ששירתו כחיילים לדבר ולהפר את קשר השתיקה סביב הנעשה בשטחים הכבושים. באירוע ההשקה של החוברת, נשא מנכ"ל הארגון אבנר גבריהו דברים, שגם עובדו למאמר באתר "שיחה מקומית" (25.1): "דווקא עכשיו, כשרבים עוסקים בהשתקה בוטה ומסיתה, חשוב היה לנו להזכיר לציבור למה ממשיכים חיילים לשבור שתיקה. ובסופו של דבר, הסיבה המשותפת לכל שוברי השתיקה היא הכיבוש. וכל עוד יהיה כיבוש, יהיה מי שיבחר לחשוף את שהממשלה מנסה להסתיר".

בחוברת (21 עמודים) מסבירים 15 חיילים קרביים מדוע בחרו לשבור שתיקה, תוך תיאור של מצבים טעונים אשר שינו את תפיסת המציאות שלהם לגבי הנעשה בשטחים הכבושים.

הסרבן הלמן בינתיים בחוץ

סרבן המצפון מתן הלמן השתחרר בסוף השבוע (26.1) מכליאתו השלישית, לאחר שהשלים 50 ימי מחבוש בעקבות סירובו לשרת בצבא.

מארגון מסרבות נמסר: "הפטור מהשירות עדיין לא הגיע, אך מתן לא מתייאש ויודע שאיתו ניצבים עשרות בני ובנות נוער שחתמו כמוהו על מכתב השמיניסטיות 2017".

עוד ועוד מתנגדים לגירוש

כ-6,000 תלמידי תיכון חתמו בשבועות האחרונים על עצומה מקוונת נגד גירוש הפליטים ומבקשי המקלט. בעצומה

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

צבע הרימון - סרגיי פאראג'אנוב
 1969, ברית המועצות (ארמנית, כתוביות באנגלית)
 אחרי ההקרנה תתקיים שיחה עם **אריאל שוייצר**
שבת, 3 בפברואר, 19:00, אחד העם 70, תל אביב

גלריית הגדה השמאלית

פתיחת התערוכה של האמן **דוד ריב**
 התערוכה תהיה פתוחה בימי שישי ושבתי בין 11:00 ל-14:00
 ובימי שני בין 16:00 ל-19:00 לאורך כל חודש פברואר
חמישי, 1 בפברואר, 20:00, אחד העם 70, תל אביב

חמש שנים למותו של נימר מורקוס

חברים, ידידים וקרובי משפחה יתכנסו סביב קברו בכפר יאסיף, ולאחר מכן ייערך מפגש בבית המשפחה
יום ו', 2 בפברואר, 15:00, בית הקברות בכפר יאסיף

חלוקת כרזות נגד גירוש הפליטים לתלייה על מרפסות

ביוזמת המוקד לפליטים ולמהגרים ועמותת א.ס.ף.
יום ו', 2 בפברואר, 20:00, כיכר הבימה וכיכר מילאנו, ת"א

סיור ארכיאולוגי בכפר סילואן, ירושלים

ביוזמת "עמק שווה"
 במטרה לחשוף את העושר התרבותי של האתר ולתאר את מקומו בסכסוך הלאומי. יש להצטייד בכובע, מים ונעלי הליכה.
 לפרטים נוספים tours@alt-arch.org
יום ו', 2 בפברואר, מול הכניסה למרכז המבקרים "עיר דוד" בסילואן